

FAQ – Na co se často ptáte

Zde najdete nejčastější otázky o skautských stezkách a odpovědi na ně.

Obecné

Jak bude probíhat přechod na novou verzi stezek?

Přechodná doba je stanovena na tři roky. Po tuto dobu najdete podklady ke starým i novým stezkám elektronicky. Prodávány budou staré stezky do vyprodání zásob – maximálně zmíněné tři roky. Podobně nášivky ke starým stezkám a nášivky k výzvam, které již v nové stezce nejsou. Postupně chceme přecházet na nové stezky.

Jak to bude fungovat s nášivkami za novou a starou stezku? Můžu ještě nosit krystaly?

Od vydání stezky bude probíhat tříleté přechodné období. V této době bude tedy možné mít na kroji jak nášivky za starou stezku, tak nášivky této současné stezky. Může se stát, že má někdo u vás v oddíle již našité krystaly, ale chcete přejít na novou stezku. Je na vás (na oddílech a jejich vedoucích), jestli na novou stezku využijete ještě krystaly nebo ty stávající nahradíte novou nášivkou. Doporučujeme však krystaly s novou nášivkou nekombinovat a rozhodnout se pro jednu nebo druhou variantu.

Jak jsou stezky ocílované, kam vlastně směřují a proč je zvolena právě tato forma?

Stezka má za cíl podpořit práci s prvkem **Skautské výchovné metody – Program osobního růstu**. Z tohoto prvku se věnuje především všestrannosti. Co konkrétně všestrannost znamená nám říkají [kompetence skautské výchovy](#). Provázanost stezky a kompetencí si můžete prohlédnout přímo v [kompetencích pro skauty a skautky](#) .

Krom zmíněné všestrannosti ale stezka pracuje i s dalšími „součástkami“ Programu osobního růstu. Například podporuje kluky a holky v tom, aby

za svůj rozvoj převzali zodpovědnost – v 2. stupni umožňuje volbu varianty ke splnění základního úkolu a osobní rozšíření pracuje s ještě vyšší mírou volitelnosti. Obecně rozšíření je také cesta, jak předejít unifikovanosti. V základu stezky jsou úkoly, které považujeme za klíčové pro skauting. Rozšířením nabízíme možnost dotvořit si stezku dle potřeb oddílu i jednotlivce.

Stezka však není nástrojem, který pracuje čistě jen s jedním prvkem skautské výchovné metody. Samotná metoda je provázaný celek, a tak se ve stezce odrážejí i všechny ostatní prvky skautské výchovné metody.

Podrobněji o přínosech stezky pro kluky a holky i samotný oddíl najdete v materiálu [O stezce skautů a skautek pro vedoucí](#) ↗.

Proč má stezka formát A5? Proč není úspornější?

Výsledná podoba stezky je **kombinací různých nároků**. Chceme, aby stezka podporovala skautskou výchovnou metodu – konkrétně prvek Program osobního růstu. To se děje nejen samotnými úkoly, ale i dalšími „prvky“ stezky – například podpisy úkolů, možností rozšíření, ale třeba i možností zaznamenat si do stezky průběh plnění úkolu v 1. stupni. Aby tyto prvky fungovaly správně, potřebují ve stezce určitý prostor. Dále mají určité nároky samotní skauti a skautky, kteří stezku používají – velikost písma, která se pohodlně čte, prostory na zapisování, ale i grafický vzhled publikace. Z testování vyplynulo, že vzhled se klukům a holkám líbí. U formátu jsme zvažovali mezi A5 a A6, testovací oddíly se v preferencích různily. Pro A5 jsme se rozhodli kvůli ostatním nárokům – tři podpisy, možnost záznamu v 1. stupni apod. Pokud si chcete stezku upravit do úspornější podoby, nabízíme její textovou podobu v sekci [Stahuj pomůcky](#).

Výsledná podoba stezky je **kombinací různých nároků**. Chceme, aby stezka podporovala skautskou výchovnou metodu – konkrétně prvek Program osobního růstu. To se děje nejen samotnými úkoly, ale i dalšími „prvky“ stezky – například podpisy úkolů, možností rozšíření, ale třeba i možností zaznamenat si do stezky průběh plnění úkolu v 1. stupni. Aby tyto prvky fungovaly správně, potřebují ve stezce určitý prostor. Dále mají určité nároky samotní skauti a skautky, kteří stezku používají – velikost písma, která se pohodlně čte, prostory na zapisování, ale i grafický vzhled

publikace. Z testování vyplynulo, že vzhled se klukům a holčkám líbí. U formátu jsme zvažovali mezi A5 a A6, testovací oddíly se v preferencích různily. Pro A5 jsme se rozhodli kvůli ostatním nárokům – tři podpisy, možnost záznamu v 1. stupni apod. Pokud si chcete stezku upravit do úspornější podoby, nabízíme její textovou podobu v sekci [Stahuj pomůcky](#).

Kolik stezka stojí a váží?

Na obchod.skaut.cz stojí obě stezky i Nováček 50 Kč a Soubor Skautská stezka pro oddílové rady 300 Kč.

- Cesta Země & Vody váží 83 g.
- Cesta Vzduchu & Ohně 121 g.
- Nováček 86 g.
- Soubor Skautská stezka pro oddílové rady 715 g.

Nové stezky

Proč jsou potřeba ve stezce 3 podpisy?

Chceme, aby stezka podporovala používání prvku Skautské výchovné metody – **Program osobního růstu**. Tedy, aby se kluci a holky chtěli všestranně rozvíjet a rozvíjeli. Tři podpisy tento rozvoj umocňují, každý trochu jinak.

1. **Můj podpis** (skauta či skautky) dává příležitost učit děti sebehodnocení, což je důležité, aby převzaly zodpovědnost za svůj rozvoj.
2. **Podpis svědka/svědčyně** je příležitostí ke zpětné vazbě, a tedy k umocnění rozvoje, který úkol poskytl. Díky němu si skaut či skautka odnáší mnohonásobně větší zkušenost než pouhým odškrtnutím úkolu.
3. **Podpis vedení** je tu hlavně proto, aby vedení oddílu mělo o stezce přehled – jde totiž stále o skautský nástroj. Třetí a druhý podpis může dát stejná osoba a je pak tedy spojen i s příležitostí ke zpětné vazbě, jak je psáno výše.

Více o podpisech najdete v materiálu pro vedoucí [O stezce skautů a skautek pro vedoucí](#) [↗](#).

Jak se ve stezkách používají nálepky s kotvou, srdcem, lilí a podobné?

Tyto nálepky jsou zde navíc, protože na samolepkovém papíře zbylo místo. Lze je tedy využít libovolně. Pro používání stezky jsou nálepky s čísly (základní úkoly), velkými písmeny (oddílové rozšíření 1. stupně), malými písmeny (vodácké doplňky), klíčky (odemčení zamčených stránek v 2. stupni), a šedé prázdné (splněné zamčené stránky v 2. stupni). Ostatní jsou navíc (srdce, oheň, lilie, kompas, lístek, květina, kotva).

Proč jsou spojené dvě cesty do jednoho sešitu – stupně? Dříve byly sešity čtyři, stejně jako cesty/stupně.

Čtyři sešity byly u původní stezky komplikované pro skauty a skautky i vedoucí. Proto jsme už při experimentu utvořily sešity dva, abychom práci se stezkou zjednodušili a učinili praktičtější. Ponechali jsme však rozdělení do čtyř cest, aby kluci a holky měli jasný cíl na jeden rok. Testování ukázalo, že tento systém stezky vyhovuje, stezka je přehlednější a je příjemné s ní v oddíle pracovat.

Kam zmizely výzvy 24 hodin na stromě, Dva dny bez ničeho, Noční návrat a Výsadek?

Výzvy, stejně jako systém stezek a úkoly v ní prošly revizí a následným testováním. Při revizi jsme zvažovali jestli je výzva:

- **atraktivní** pro daný věk,
- **přiměřená** pro daný věk,
- **splnitelná** na většině táborů a tábořišť,
- **nenaruší** příliš chod tábora,
- **bezpečná** pro daný věk – psychicky i fyzicky.

Zároveň jsme chtěli nabídnout po každé cestě zajímavý výběr výzev.

Výzva 24 hodin na stromě nesplňuje podmínku splnitelnosti – některé oddíly měli problém najít vhodné stromy v okolí tábořiště.

Výzva dva dny bez ničeho se ukázala náročná ve více faktorech: dva dny z tábořiště omezí chod tábora, příprava je také pro některé tábory velmi náročná a ukázalo se, že vhodnější je svou náročností pro roverský věk. U roverů a rangers (kluci a holky starší 15 let) jde také snadněji vysvětlit případným náhodným kolemjdoucím, proč jsou sami bez dospělých bez ničeho dva dny za sebou a je menší pravděpodobnost, že způsobí incident nepříjemný pro všechny. Výzva nakonec byla zařazena do **odborky Trosečník** jako její vrchol. V rámci odborky člověk trénuje – učí se rozdělávat oheň, usušit se v přírodě, sehnat si jídlo, a pak, až když to všechno zvládne, vydá se na cestu.

Noční návrat a Výsadek se ukázaly také jako vhodnější pro roverský věk. Kromě samotné náročnosti pro kluky a holky se ukázalo, že je náročná na realizaci pro tábory bez aut či na stálých tábořištích, které skauti a skautky znají odmala. Pro některé oddíly zase jsou výsadky tradiční aktivitou pro rovery a rangers a výzvy jej ve stezce vykrádaly.

Nová stezka je moc jednoduchá, proč se zjednodušuje?

Stezky jsme se snažili upravit tak, aby bylo pro oddíly snadné s nimi pracovat. Mezi úpravy patřilo například i to, aby úkoly byly přiměřené věku a podmínkám oddílů, aby byly srozumitelné, konkrétní apod. Tyto úpravy můžou působit dojem, že je stezka moc jednoduchá. Testování však ukázalo, že u většiny oddílů je to mylný dojem. Hodnotily náročnost stezky jako přiměřenou, jak vedoucí, tak kluci a holky, kteří stezku plnili. Dokonce přímo někteří skauti a skautky říkali, že si uvědomují, jak je plnění úkolů posouvá. Pokud chcete stezce nebo celkově osobnímu rozvoji v oddíle věnovat více času, využijte možnost rozšíření. V prvním stupni vytvořte **[oddílové rozšíření](#)**, v druhém stupni podpořte kluky a holky v plnění **osobního rozšíření** – zamčených stránek. Ty mají navíc tu výhodu, že propojují stezku s **[odborkami](#)** a tím kluky a holky podporují v dalším rozvoji.

Proč už v 1. stupni stezky není možnost si vybírat úkoly?

Možnost vybrat si variantu úkolu mají skauti a skautky až v 2. stupni stezky, tedy když jsou již zkušenější. U mladších se ukázalo, že prvek výběru ve stezkách nefunguje a kluci a holky výběr nezvládají. Náročný je také pro vedoucí i rádce/rádkyně, kdy velké množství možných úkolů znesnadňuje orientaci v nich a následně přípravu programu. Proto jsme výběr ponechali až pro starší a u základních úkolů ponechali vždy čtyři varianty. Toto rozložení se nám osvědčilo v testování.

Jde si dodělat Cestu Země & Vody, i když je skautovi/skautce více jak 13 let?

Splnit si Cestu Země & Vody jako starší skaut či skautka je možné, ale je taky možné, že pro ně bude příliš jednoduchá. Díky tomu pak kluky a holky nemusí bavit plnění a může se stát, že nebudou plnit stezku žádnou. Zároveň není nutné se obávat, že by nesplněním předchozí stezky kluci a holky něco výrazně zanedbali, úkoly na sebe vzájemně navazují (např. v 1. stupni se rozdělává běžně oheň, v druhém již za ztížených podmínek). Vždy záleží na dohodě skauta/skautky a vedoucího.

Nováček

Jak je to s Nováčkem a skautským slibem?

Ve starém Nováčkovi se psalo, že po jeho splnění skauty a skautky čeká skautský slib. Ukázalo se však, že některým oddílům toto sdělení komplikuje situaci při jejich vlastních tradicích. V novém Nováčkovi tedy ponecháváme pouze informaci, že se slib skládá (neříkáme kdy) a stručný text o jeho důležitosti. Vše ostatní necháváme na oddílech, ať už jejich sliby navazují na plnění Nováčka či ne.

Proč v Nováčkovi nejsou oddílové doplňky?

Oddílové doplňky jsme v Nováčkovi zvažovali, ale nakonec jsme se rozhodli je nezařadit z více důvodů:

- Již nyní je možné Nováčka upravit dle potřeb oddílu výběrem dovednosti k vyzkoušení (Úkol Dovednost I).
- Prostor pro specifika oddílu je nyní ve stezce, v 1. stupni je možnost [oddílového rozšíření](#) ↗.
- Nováček je navržen tak, aby bylo možné jej splnit za 3 měsíce. V tak krátké době je znát každý úkol, který je navíc. Stezka je díky delší době plnění vhodnější k oddílovému rozšíření.

Přijde mi, že úkoly v Nováčkovi jsou jednodušší. Proč se takto upravily? Třeba slib a zákon nebo rozdělení ohně či uzle?

Chceme, aby nebyl problém Nováčka splnit za 3-4 měsíce a zároveň ve stejném roce dokončit příslušnou část stezky (nejčastěji Cestu Země). Nemyslíme si, že za 3 měsíce v oddíle se všichni nováčci můžou úplně od nuly naučit rozdělat oheň bez použití papíru, pochopit do hloubky skautský zákon, heslo, příkaz a slib nebo se bezpečně naučit vázat 4 uzle (ne jen jednou předvést). Obzvláště ti, co přichází do oddílu bez předchozí skautské zkušenosti (nebyli vlčetem či světluškou či žabičkou). Snažíme se, aby Nováček byl opravdu jen seznámením se se skautingem, oddílem a ochutnávkou dovedností. Náročnější a hlubší poznání čeká skauty a skautky ve stezkách, odborkách či ve vašem programu.

Chceme, aby nebyl problém Nováčka splnit za 3-4 měsíce a zároveň ve stejném roce dokončit příslušnou část stezky (nejčastěji Cestu Země). Nemyslíme si, že za 3 měsíce v oddíle se všichni nováčci můžou úplně od nuly naučit rozdělat oheň bez použití papíru, pochopit do hloubky skautský zákon, heslo, příkaz a slib nebo se bezpečně naučit vázat 4 uzle (ne jen jednou předvést). Obzvláště ti, co přichází do oddílu bez předchozí skautské zkušenosti (nebyli vlčetem či světluškou či žabičkou). Snažíme se, aby Nováček byl opravdu jen seznámením se se skautingem, oddílem a ochutnávkou dovedností. Náročnější a hlubší poznání čeká skauty a skautky ve stezkách, odborkách či ve vašem programu.

Proč se doplnily zrovna tyto dovednosti – příroda, šifry, pohyb? Proč ne třeba rukodělky (nebo jiné téma)?

Dovednosti byly doplněny na základě dotazování se skautské veřejnosti. Ptali jsme se, co nováčci potřebují vědět, umět, znát, zažít, zkusit..., aby se začlenili. Příroda, šifry a sport či chůze byly nejčastěji zmiňované dovednosti. Ostatní, jako třeba rukodělky, byly zmiňovány pouze jednotlivě nebo vůbec.